

Голові разової спеціалізованої вченої
ради ДФ 38.053.014
Чорноморського національного
університету імені Петра Могили,
доктору наук з державного управління,
професору
Антоновій Людмилі Володимирівні

ВІДГУК

офіційного опонента

доктора наук з державного управління, професора кафедри соціально-гуманітарних наук Національного університету «Одеська політехніка»,
м. Одеса, Україна

Драгомирецької Наталії Михайлівни

на дисертаційну роботу здобувача наукового ступеня доктора філософії
Повертайленко Юлії Віталіївни на тему: «Публічне управління в Україні в умовах глобальної демократії», подану до захисту в разову спеціалізовану вчену раду ДФ 38.053.014 у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 281 – публічне управління та адміністрування.

Актуальність теми дисертації, її зв'язок з науковими програмами, темами.

Важливість і актуальність теми «Публічне управління в Україні в умовах глобальної демократії» розкривається через місце і роль системи публічного управління в державі та суспільстві, його сутності та мети, а також головного призначення бути посередником між державою та суспільством, що набуває особливої актуальності в ході розповсюдження та поглиблення всесвітніх глобальних перетворень й впровадження глобальної демократії у суспільно-державні сфери життя.

У цьому контексті надзвичайно важливим є дослідження понятійно-категоріального аналізу дослідження, поняття та процесу трансформації публічного управління в напрямі демократизації, багаторівневого врядування та зростання ролі громадянського суспільства.

Зазначене свідчить, що тема дисертаційного дослідження є актуальною та практично значущою в умовах сьогодення.

Зазначене визначає головні аспекти актуальності теми дисертаційного дослідження Повертайленко Юлії Віталіївни, в якому зроблено спробу обґрунтувати та аргументувати необхідність, важливість та нагальність впровадження глобальної демократії в публічне управління та інші сфери суспільно-державного життя.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна. Аналіз дисертації та публікацій Ю. В. Повертайленко дають змогу зробити висновок про те, що наукові положення, висновки і рекомендації, викладені у дисертації мають достатній ступінь обґрунтованості, базуються на науково-теоретичних працях вчених – представників, насамперед, науки публічного управління та

адміністрування. Отже, можна констатувати, що ступінь обґрунтованості висновків і рекомендацій дослідження Повертайленко Юлії Віталіївни підтверджуються системним аналізом теоретичного матеріалу; виявленням причинно-наслідкових зв'язків між елементами досліджуваних систем, понять, явищ та категорій; послідовністю і логічністю викладу матеріалу, відповідністю здобутих наукових результатів, поставленій у роботі меті та завданням дослідження.

У рецензованій дисертації дотримано баланс розкриття усіх наукових поглядів в межах обраного напрямку. Дисертація базується на джерельній базі, до якої включені наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, а також національні нормативно-правові акти, результати соціологічних досліджень, отримані дисертантом під час проведення анкетування представників Миколаївської області. Викладені у розділах основної частини роботи положення, переконують у тому, що відповідні питання важливі з науково-теоретичної та практичної точок зору і є недостатньо вивченими у науці публічного управління.

Положення, висновки та пропозиції, що виносяться здобувачем на захист, додатково висвітлюють знані у науці положення та сприяють продовженню і поглибленню досліджень розвитку та становлення публічного управління в Україні в умовах глобальної демократії, демократизації публічного управління та інших суспільно-державних сфер життя, а також пропозицій щодо демократизації публічного управління в Україні в умовах глобальної демократії.

Достовірність та новизна отриманих результатів. Достовірність висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертаційній роботі, забезпечена використанням наукової методології та застосуванням сучасних методів проведення досліджень. Уважне ознайомлення зі змістом дисертації, анотації до неї та наукових публікацій дисертанта дає підставу визначити основні наукові положення та висновки, що характеризуються науковою новизною і відображають особистий внесок автора, ступінь їх обґрунтованості та достовірності. Наукова новизна одержаних результатів відображена в наступних результатах:

вперше:

- обґрунтовано комплексний науковий підхід до позиціонування публічного управління як інституційного посередника між державою, суспільством і наднаціональними структурами в умовах глобальної демократії, що дозволяє розглядати публічне управління як сервісно-партнерську систему, спрямовану на забезпечення балансу між впливом наднаціональних інституцій, національним суверенітетом, демократичною участю громадян, європейськими стандартами врядування;

удосконалено:

- теоретико-методологічний підхід до визначення взаємозв'язку глобалізації, глобальної демократії та демократизації публічного управління, який, на відміну від традиційного розуміння глобалізації переважно як зовнішнього чинника впливу, дозволяє розглядати її як умову формування нової архітектури багаторівневого врядування, у межах якої держава, громадянське суспільство, міжнародні організації та інші суб'єкти взаємодіють для

забезпечення сталого розвитку, захисту прав людини, підвищення довіри до публічної влади та зміцнення демократичної спроможності України;

- концептуальні положення формування сервісно-орієнтованої багаторівневої моделі публічного управління в умовах глобальної демократії, яка інтегрує елементи мережевого, цифрового, партнерського та антикризового врядування, забезпечуючи поєднання національних інтересів із глобальними демократичними стандартами, посилення участі громадян, прозорості, підзвітності влади ;

- **систему оцінювання демократичності публічного управління в Україні в умовах воєнного стану** шляхом виокремлення комплексу індикаторів, побудованих на основних демократичних принципах (легітимності, прозорості, підзвітності, інклюзивності та правової визначеності), що дає змогу комплексно оцінити стійкість демократичних інститутів, легітимність управлінських рішень, рівень прозорості, підзвітності, інклюзивності та правової визначеності публічного управління в умовах воєнного стану.

дістали подальшого розвитку:

- понятійно-категоріальний апарат науки публічного управління шляхом уточнення таких понять, як «публічне управління в Україні в умовах глобальних перетворень»; «глобальні перетворення» (процеси глобалізації, цифровізації, посилення наднаціонального врядування та трансформація демократичних стандартів, що впливають на розвиток публічного управління в Україні, стимулюють впровадження принципів good governance (належне врядування), зокрема прозорості, підзвітності, участі громадян, ефективності та верховенства права);

- визначення глобальної демократії як багаторівневої, поліцентричної системи норм, інститутів, демократичних процедур, що забезпечують демократизацію суспільства, поширення демократичних цінностей і стандартів за межі національних держав, демократичний контроль, участь громадянського суспільства у глобальному управлінні та відповідність дій міжнародних інституцій демократичним принципам, які стають більш прозорими та підзвітними громадськості та спрямовані на захист прав людини в процесі ухвалення суспільно значущих рішень на локальному, національному, регіональному та наднаціональному рівнях за участю державних і недержавних акторів, в умовах відсутності єдиного глобального суверена;

- підходи до розуміння глобальної демократії як необхідної й важливої умови становлення публічного управління, формування й зміцнення суспільно-політичних, ідеологічних, культурних та інших важливих основ та цінностей розвитку як окремого індивіда, так і суспільства в цілому, на базі яких розроблені методичні рекомендації з демократизації публічного управління в умовах глобальної демократії.

- наукова концептуалізація демократизації публічного управління в умовах глобалізації як процесу поєднання структурних можливостей і системних обмежень, зумовлених впливом наднаціональних процесів, трансформацією ролі держави та зростанням взаємозалежності суспільств, у межах якого ефективність демократизації залежить від здатності держави поєднати глобальні демократичні стандарти з національним контекстом, забезпечивши інституційну спроможність, підзвітність та інклюзивність управління.

Наукові положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи є результатом особистих наукових досліджень автора з обґрунтуванням теоретико-методологічних положень.

Усі наукові результати, що викладені в дисертаційній роботі та виносяться на захист, одержані самостійно.

Значення роботи для науки і практики та шляхи використання результатів дослідження.

Основні теоретичні положення, висновки і пропозиції дисертаційної роботи мають практичне спрямування та забезпечують методичне та практичне спрямування й забезпечують методологічне та емпіричне підґрунтя для демократизації публічного управління в Україні в умовах глобалізації.

Результати дослідження були використані в діяльності Коблівської сільської ради Миколаївського району Миколаївської області, Кривоозерської селищної ради, Миколаївського апеляційного суду, а також на кафедрі публічного управління та адміністрування Чорноморського національного університету імені Петра Могили впроваджено в навчальний процес теоретичні положення та практичні рекомендації, які обґрунтовано в дисертаційній роботі.

Оцінка оформлення дисертації та змісту анотації. Дисертація та анотація оформлені згідно з вимогами МОН України. Зміст дисертаційної роботи логічний, мова викладення зрозуміла, виклад матеріалу послідовний і розкритий достатньою мірою.

Результати дисертації достатньо повно викладено у наукових працях: 5-х статтях наукових вітчизняних фахових виданнях (категорія Б); 7-х опублікованих працях у виданнях апробаційного характеру.

Ознайомлення з текстом анотації дає змогу констатувати, що її зміст повною мірою відображає основні положення та висновки дисертації та не містить зайвої інформації.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації. У цілому, позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження, необхідно зробити певні зауваження та вказати на окремі положення роботи, що викликають дискусію:

1. Досліджуючи вплив глобальної демократії на публічне управління в Україні, дисертантка наголошує, що демократизація публічного управління є беззаперечним чинником становлення та розвитку держави, яка уособлює весь спектр демократичних цінностей. Під час публічного виступу хотілося б почути від дисертантки найбільш оптимальний та надійний спосіб демократизації публічного управління в Україні.

2. В дисертаційному дослідженні авторка приділяє увагу сервісній державі. На нашу думку, авторці було б доцільно вказати, які перспективи для побудови сервісної держави існують в Україні.

3. В першому розділі дисертації (підрозділ 1.3.) авторкою досить логічно й аргументовано досліджено сучасні підходи до ролі публічного управління в умовах глобальної демократії. Однак, на нашу думку, краще було б їх уявити у вигляді порівняльної таблиці: «підхід/концепція» - «роль в публічному управлінні» - «інструменти реалізації».

Водночас, висловлені зауваження та пропозиції мають дискусійний характер і не знижують загальної високої оцінки результатів дослідження.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

Дисертаційна робота є завершеним самостійним науковим дослідженням, виконаним на актуальну тему. Дисертація виконана на достатньо високому теоретичному рівні, розділи дисертації пов'язані між собою структурно і змістовно, висновки роботи є достатньою мірою аргументованими і доказовими. Рівень проведеного дослідження та його практична спрямованість свідчать про наукову зрілість здобувача.

Важливість одержаних дисертантом наукових результатів, їх практична цінність у сукупності становлять необхідні підстави для твердження про те, що представлена дисертаційна робота Повертайленко Юлії Віталіївни за темою «Публічне управління в Україні в умовах глобальної демократії» відповідає вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (із змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України № 341 від 21.03.2022, № 502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024), а її автор – Повертайленко Юлія Віталіївна заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри соціально-гуманітарних наук
Національного університету
«Одеська політехніка»

Наталія ДРАГОМИРЕЦЬКА

Підпис Драгомирецької Н.М. засвідчую.

